

Cap sur l'école inclusive
en Europe

Pedagogiczna karta pracy

NEKANIE W SZKOLE

Ćwiczenie do przeprowadzenia podczas lekcji języka portugalskiego

Część modułu/ E

Kontakt: Luis Neves

Organizacja partnerska: Associação de Solidariedade Social dom Algarve OMNES PRO UNO

Cele :

- Rozmowa o dyskryminacji ze względu na wygląd/status społeczny.
- Analiza roli świadków oraz osób interweniujących.
- Znalezienie sposobów zwalczania zjawiska nękania w szkole.
- Prezentacja wydarzeń z fragmentów filmu dokumentalnego.
- Zwrócenie uwagi na rolę mediów w rozwoju indywidualnym i społecznym.
- Wzrost świadomości przyczyn i skutków nękania w szkole.
- Wzbudzenie empatii dla ofiar nękania.

Zasady oraz podstawy teoretyczne

Agresja fizyczna, werbalna oraz psychiczna zwana nękaniami, niestety stała się udziałem wielu dzieci i niekiedy ma miejsce w klasie.

Jeżeli w szkole jest dziecko, które pada ofiarą agresji w wyżej wymienionych formach, możemy zorganizować zajęcia z uczniami o nękaniami w szkole, zatytułowane „**A gdybyś to ty był(a) ofiarą?**”

Powinniśmy zadać dzieciom kilka zasadniczych pytań i spróbować odnaleźć na nie odpowiedzi. Nauka i technologia w ostatnich kilku latach rozwijają się niezwykle dynamicznie i ewoluują w bardzo krótkich odstępach czasu. Trudno jest wytłumaczyć dzieciom i młodzieży, że kilka lat temu nie było telefonów komórkowych, tabletów, Internetu czy robotów. Młodzi ludzie wychowali się w takiej rzeczywistości, część z nich wręcz od samego urodzenia, i nie wyobrażają sobie życia bez tych urządzeń.

W bardzo interesującym artykule pt. „Nękanie w szkole: trójkąt agresji” („Bullying: the triangle of aggressiveness”) Maria Irene Maluf pisze: *W międzyczasie zastał nas XXI wiek, świat, w którym szczęście jest bezpośrednio związane z odczuwaniem przyjemności, a to, co daje przyjemność, jest nowe, bezprecedensowe, jest „adrenaliną” pociągającego niebezpieczeństwa, wyzwania. Żeby je osiągnąć nie ma nic lepszego niż gra, albo więcej – władza. Władza w poniżaniu innej osoby, wykorzystaniu jej, ośmieszeniu niczym karykatury. Władza, którą słabym jednostkom zapewnia agresja, płynie z zastraszania, jakie stosują wobec osób niemogących się bronić, cierpiących. Dzieci uczą się agresji w coraz młodszym wieku, a większość rodzi się niemalże z umiejętnością obsługi komputera. Wiele z nich w wieku 4-5 lat przypomina nastolatki, chcące zdominować otoczenie za pomocą wrogich zachowań werbalnych i fizycznych. Rosnąca fala agresji w zachowaniu dzieci i młodzieży przejawia się w szerokim spektrum zachowań – poprzez wybuchy gniewu, przemoc fizyczną i werbalną, walki, groźby, okrucieństwo, wandalizm itp. Sytuacja jest niepokojąca – bez względu na status społeczny czy ekonomiczny, uczniowie najczęściej skarżą się na trudność w radzeniu sobie z tym instynktownym potencjałem, który odrodził się z ogromną siłą pod koniec XX wieku.*

Nękanie, nazwa przypisana temu powszechnemu, gwałtownemu zachowaniu w szkole, nosi w sobie niejako moc afirmacji poprzez nastawienie, w którym zamierzona i powtarzana agresja przekracza granice zabawy między rówieśnikami.”

Grupa docelowa:

Uczestnicy zajęć edukacyjnych oraz zajęć edukacji podstawowej.

Materiały/Narzędzia:

- Komputer
- Głośniki
- Projektor
- Film dokumentalny portugalskiej telewizji SIC: "E se fosse consigo? O *Bullying*" (2/5/2016)

https://www.youtube.com/watch?v=ngUfvgvGz_4

- Kopie scenariusza

Źródła internetowe:

Stop *Bullying* – zasoby edukacyjne oparte o prawo człowieka do walki z dyskryminacją.
(https://www.amnistia.pt/wpcontent/uploads/2017/10/Manual_Stop_Bullying_AI_Portugal.pdf)

Bullying (<http://www.apavparajovens.pt/pt/go/o-que-e2>)

"E se fosse consigo? O *Bullying*" Documentário da SIC(2/5/2016)

https://www.youtube.com/watch?v=ngUfvgvGz_4

http://www.irenemaluf.com.br/artigos/bullying_triangulo_da_agressividade.asp

<https://www.portalbullying.com.pt/>

<http://escolasaudavelmente.pt/pais/comunicar-com-os-filhos/falar-sobre-o-bullying>

Prezentacja metodologii (opis aktywności)

Sesja 1. (lekcja języka portugalskiego) – oglądanie filmu dokumentalnego:

Podczas lekcji portugalskiego nauczyciel poruszy temat „A gdybyś to ty był(a) ofiarą”?

Po projekcji filmu telewizji SIC „*Bullying*” (2/5/2016) https://www.youtube.com/watch?v=ngUfvgvGz_4., uczniowie rozpoczynają dyskusję na zadany temat poruszony we fragmentach filmu. Tematy obejmują:

- Dyskryminacja z powodu wyglądu/statusu społecznego.
- Rola świadków i innych osób interweniujących.

- Sposoby na zwalczanie poniżających zachowań, towarzyszących nękanii.

Pod koniec sesji uczniowie powinni potrafić określić rolę, jaką media odgrywają w kształtowaniu zachowań jednostki i społeczeństwa.

Sesja 2. (lekcja języka portugalskiego) – odgrywanie scenek nękania w szkole:

Podczas lekcji, uczniowie dobiorą się w grupy. Każda z nich zainscenizuje wybrane sytuacje nękania, np.:

Spoleczne, emocjonalne i psychiczne nękanie na placu zabaw.

Mateus i Joana wykluczają Alfredo z zabawy i rozprowadzają plotki/nieprawdę na jego temat.

Alfredo czuje się szkalowany i opowiada mamie o całym zajściu.

Rodzice Alfredo opowiadają o sytuacji nauczycielowi i wspólnie próbują znaleźć rozwiązanie problemu.

Za pomocą tej inscenizacji, chcemy uświadomić uczniom przyczyny i skutki nękania, zdobyć wiedzę na temat tego zjawiska i wykształcić w uczniach empatię w stosunku do ofiar.

Rozwijane umiejętności:

- Komunikacja w języku ojczystym;
- Autoafirmacja;
- Zachowanie obywatelskie;
- Umiejętności personalne i społeczne;
- Umiejętność zmierzenia się z tematem nękania oraz poszukiwania rozwiązań.

Ewaluacja:

Aby lepiej zwalczać zjawisko nękania w szkole, każda sesja podlega ewaluacji w postaci usystematyzowania wiedzy na przedyskutowane tematy oraz poprzez refleksję na temat doświadczeń, pomysłów oraz raportów po zakończonych zajęciach.